

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:

Egy évre 4 frt — 8 korona, félévre 2 frt — 4 korona,
negyedévre 1 frt — 2 korona.
Egyen szám ára 10 kr. — 20 fillér.

Feladvány szerkesztő:

WITTINGER ANTAL.
Kiadó és lefolyósító:
FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reklamációk a kiadótulajdonos
hoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők
Nyitlter sora 40 fr. — Hirdetések nagyság szerint.

Fuzió.

Pártok fuzionálásáról beszélnek nálunk abból az alkalomból, hogy az e hó 14-én megejtett városképviselő-választásnál bizonyos kölcsönös megállapodás szerint küldték a választókat az urnához, melyből csekély eltéréssel egyféle szavazólapok kerültek ki. Bizonyos, hogy valami történt, ezt a választási eredmény is mutatja, hanem csalódnak azok, akik azt hiszik, hogy annál a fuziónál fogva most már szent a béke és közös egyetértéssel foghatunk városatyáink ott benn a közgyűlési teremben s a polgárok ott künn az életben zavartalan munkához; nem akad semmi olyan, ami a fuziót megbolygathatná s közdolgokban a szakadást, a legtömörebb pártban is meghiusíthatuá. Ej, dehogyan nem!

Csalódnak nagyon azok, akik ilyen vérmes reményeket kötnek ahhoz a parányi szóhoz: *fuzió*. És miért? Megmondjuk mindjárt.

A dolgok odabent a városházán és a társaságban mindig akként alakulnak és dülnek jobbra vagy balra, ahogy azt azok stádiuma magával hozza, tekintet nélkül egyes csoportok, ha mindjárt vezető-csoportok hangadására. Az igazság, a méltányosság, a közérdek, ha mindjárt nem is, hát utóbb előtérbe lép és bomlasztólag hat a legkompaktabbnak látszó tömegre is, mely széthull, mint az oldott kéve. Van arra példa de szépen.

Út már a városház gyűléstermében olyan tömör alapon alakult többség, mely ellen eleinte hiábavalónak bizonyult minden harc és a mely

éppen azért maga-magát nevezte el *erős*-nek. Nos, hol van az a többség? Ugy-e szétfoszlott s mint a vízbefuló, belekapaszkodott abba a szalmaszálba, melyet fuzionának neveznek. Mi okozta ennek a többségnek a szétválását? Talán a törvény betűjéhez való szigorú ragaszkodása; a közérdek előbbre helyezése az egyesek érdekeinek talán; nyíltság, őszinteség, méltányosság, igazságosság vagy mi? Legkevésbé. Mikor megtelt a pohár; mikor mindjobban érezhetővé vált az ize annak a minden kérdésben való összetartásnak, akkor előbb egyesek, majd egész csoportok letették a kanalat és félrevonultak. A polgármestert, a tanácsot ekkor egyik-másik kérdésben cserben hagyták, sőt megtörtént az is, hogy amit egy látogatott előértekezlet a magáévá tett, ott benn, a gyűlésteremben ugyanazon tagokból álló testület elejtett. Egy ószaka elég idő volt a kijózanodásra és frontemelésre.

Ott van a plébános-választás. Az ugynevezett próba-votok *Strausz Flóry*-n javára dült el s a legtöbb ember, talán mindenki bizonyosra vette a dobronaki plébános idejövételét. S mi történt rövidre rá? A körülmények és az emberek hirtelen megváltoztak úgy, hogy a kisebbség jelöltjeült bele a városi plébánia székébe.

Lám, ennyit érnek fuziók és paktumok olyan kis városban, mint Köszeg.

S mi ebből a tanulság? Az, hogy nálunk effélékre szükség nincsen.

Hogy is volna!

A város képviselői csak úgy teljesíthetik híven és sikeresen az ő kötelességeiket, ha szabad

elhatározásból a közérdekre való tekintettel vetik latba szavukat. E célra kell fuzionálniok és kötni a paktumokat. Ha mégis mellékes, teszem általános politikai vagy magán érdek szempontjából indul ki a képviselő-testület és akarja hatóságát gyakorolni, akkor... nos akkor a közönség, mely torkig van a város dolgaival s azért azokra mind nagyobb figyelmet fordít, nem fogja már oly nagy türelemmel nézni az egyoldalú, szegényes, sziszifusi munkát.

A polgári leányiskola jövője.

Még messze ugyan az iskolai év vége, s így tulajdonképpen nem időszerű ez a téma, de aktualissá tette egy a legutóbbi képviselőtestületi közgyűlésen csak úgy odavetőleg tett s mégis kategorice kimondott nyilatkozat, mely szerint a községi államilag segélyezett községi polgári leányiskola fennállása illuzorissá vált s azért (a sürgősen létesítendő főgimnázium- és hét osztályu polg. fiúiskoláért) nem fokként, hanem egyszerűen megszüntetendő.

Ez állítás nem a felszólaló rendőrfőnök úr meggyőződése, hanem — hogy, hogy nem — de általánosan elterjedt téves nézet, a melynek rektifikálását kötelességemnek tartom.

Mindenek, s így a tévedésnek is megvan a maga oka. Honnan vette hát a közvélemény azt a felfogást, hogy a polg. leányiskola fennállása illuzorissá vált? S hogy ez az intézet csak úgy hevenyében-hamarjában megszüntetendő? És hogyan van az, hogy ez a nézet még a vidéken is egészen határozott állítás formájában el van terjedve?

Ámbár tény, hogy az említett iskolának sok külső s ujabban belső ellensége is van, mégsem akarom azt állítani, hogy a rossz akarat költötte s terjesztette ama alaptalan híreket. Az iskolai esztendő szomorú auspiciumok közt nyit meg: az I. leányosztályba csak

TARCZA.

Az orvos.

A hold fénye vakító ezüstfényvel tükröződik az országot borító hórétegen. Sötét körvonalakban terül el az ut mentén a városon kívül a pavillonrendszerben épített megyei kórház, közepén az igazgatósági épülettel.

Ennek az épületnek első emeletén fekszik az igazgató-főorvosnak, a világhírű jeles sebésznek, lakása. Pjfelre jár az idő s az orvos még mindig ott áll az ablakok egyike mellett, kibámul az éjszakába. S a mint néz-néz a fekete légűrbe, gondolataival képeket fest ki maga előtt:

— Most egy éve! — sóhajt fel, maga előtt látva egy aranyhaju ragyogó természetű nőt. Most egy éve!...

Ekkor hagyta el, csalta meg a felesége, kit felemelt a porból, a sárból, a nyomorból a kényelembe, mert szerette. S kívül csalta meg! Azzal a sápadt képű nevelővel, kit kegyelemből vett két aranyhaju gyermeke mellé; őt, az egészséges, erős férfit, a szerető férjet ezzel a tehetetlen nyomorék emberrel csalta meg.

És amint így gondolkodik, egy közelgő kocsinak a csendbe messziről halló zöreje üti meg fülét s valami önkénytelen borzongás futja vég ereit.

— Háttha ő jönne haza, megtörve, bűnbánóan! megbocsátana-e neki, megbocsátana-e a feleségének, hogy két árva gyermeke visszanyerje az anyát?

S mialatt így tündök magában, a kocsi a kórház elé ér s az igazgatósági épület előtt megáll.

A szomszédos helyiség orvosa száll ki a kocsi-ból s a főorvos csalódottan eszmél fel ábrándozásából.

— Betegyet hoztak? — kérdezi.

Az öreg orvos lenn egy-kétszer megnyomja a csengőtűgombot, mire elődöcög a portás s álmosan nyit kaput a kellemetlen időben megjött vendégnek.

— Siessen barátom, szól az orvos, egy beteget hoztam, kit azonnal meg kell operálni, ha azt akarjuk, hogy megérje a reggelt. Hol a nagyságos igazgató-orvos ur?

Fönn az igazgató kinyitja az ablakot. A hidegben jobban észre tér s azután leszól a kollegának:

— Itthon vagyok! s azonnal hozzátunk a műtéthez. Siessen János, szól aztán a portárshoz.

Kiemelik a kocsi-ból a beteget. A hold sápadt fénye a sápadt arcra veti világát. Egy vézna, csontos, magas ember az, kit előhuznak a kocsi-ból.

— Szent Isten, szól ijedten a portárs, a nevelő ur!

S az igazgató a szívéhez kap, azután irgalmatlan szavak hagyják el ajkait:

— Azt a gazembert dobják ki az országotra!

A portárs leteszi a beteget, nem mer egy lépést sem tovább tenni az igazgató engedelmé nélkül, csak az öreg orvos néz fel kérlelően.

S az orvosban küzd az ember és a kötelességtudás.

— Vigyék csak fel a műtét-szobába, szól halkán az igazgató, megtörülve izzadságvérte homlokát.

A műtétteremben felgyulnak a lámpák, apácák járnak-kelnek, hozzák a szereket. Két férfi hozza most a beteget s lefektetik az üveglapra. Az igazgató-orvos kötényben belép a szobába. Szemei az üvegen fekvő nyomorultat vetődnek s erős tekintetétől felalál a beteg, reáveti homályos szemeit s látva kezében késael a tamárt, felsóhajt:

— Végem van! Végem... Azután újra aléltásba merül.

Az orvos pedig érzi, hogy a betegem meghoszul.

hatná magát; egy milliméterrel kisebb vágás a beteg testen, vagy mélyebb vágás — s kezeitől meghalhat a nyomorult.

De első benne az orvos s mikor az igazgató ráteszi kezét a beteg testre, a kéz már nem reszket, bizton halad az élő testbe, hogy kivágja a halálos fekélyt.

Az operációnak vége. A beteg el van látva a kötésekkel s az orvos izgatottan mossa le kezeitől a vért. Azután elhagyni készül a műtöttermet, de az ajtóban is feltámad újra lelkiismerete és visszaszól:

— Nagyon kiméletesen vigyék azt a — nyomorultat!

Azután elrohan, le a kertbe, a kerten keresztül lakásába, két anyátlan aranyhaju gyermekéhez...

(Gasparone.)

Allandó munkás-pensionatus a halmi kenes gyógyfürdőben (10 percnyire Soprontól.)

A halmi gyógyfürdő tulajdonosa, dr. *Wosinski István* elhatározta, hogy — mint már egy ízben röviden említettük — gyógyfürdő telepén allandó pensionatust létesít oly szegénysorsú földmunkások vagy gyári alkalmazottak számára, kiknek a betegség kenyerét és létét veszélyezteteti és ezen munkás-pensionatust nyitva tartja egész éven keresztül, hogy így a szenvedő munkásnép akkor is találjon irt, enyhet nyavalyájában, a midőn a zord időjárás csak fokozza a betegek fájdalmait. Azért gyógyfürdőjét nyitva tartja nemcsak nyáron, hanem télen is, a mi annyival inkább lehetséges, miután a fürdőkabinok és folyosók télen által fűtve vannak, az összes épületek szilárdan építve s következképpen a meghülés veszélye ki van zárva.

Azáltal, hogy a betegek a gyógyfürdőben találhatnak

három növendék iratkozott be. Lehet, hogy ez a körülmény szülte azt a téves felfogást.

A növendékek ily csekély száma azonban ez alkalommal csak természetesen folyománya annak, hogy a polg. leányiskolának a régi mellett most egyszerre két versenytársa támadt: az evang. egyházkerületi leánynevelő-intézet és a miniszteri rendeletre felállított elemi iskolai 5. és 6. leányosztály. Ha ehhez még hozzávesszük a zárdabeli polg. leányiskolát, nem természetesen, hogy ennyi tényező összetorlódása miatt megcsappant a közs. polg. leányiskola noviciusainak száma? S még természetesebbnek fogjuk találni akkor, ha tekintetbe vesszük, hogy a polg. leányiskola megszűntetésének a híre már az elmúlt tanév végén eljuttott a vármegye minden részébe s így akárhány vidéki, sőt helybeli szülő az intézetet már nem is kereste, beszűntetettnek tudván annak első osztályát.

A ki pedig még valamennyire kételkedett, azt megerősítette balhitében ama tény, hogy a szokott iskolai hirdetést az idén hiába kereste a polgári iskola kapuján.

Azonban látni is kell, nemcsak nézni, hinni s mindjárt beszélni. Azért ha megfontoltan mérlegelünk s a mostoha és . . . egyéb körülményekkel is elszámolunk, tisztán áll előttünk a köztelfogás hamissága. A polgári leányiskola fenntartása nem vált illuzoriussá, nem semmiképen. (Tán csak azzá akarják tenni.) Mert amint megszűnnek a fentemlített önkénytelen és . . . önkényes körülmények, az intézet ismét rendes kerékvágásba fog jutni. És ha a szülőket nem vezetni félre sem a rosszakarat, sem terrorizmus, sem a csinált közvélemény, akkor az intézetnek lesz növendéke kielégítő számban a jövőben is.

Ilyenformán indokolatlan s önként eszik ama követelés, hogy a közs. polg. leányiskola megszűntetésék.

Ezt az iskolát, mint általában minden polgári iskolát, a kevésbé vagyonos középosztály: a polgárság számára állították fel azon célból, hogy benne — befejezett egészségnyújtván tananyagban úgy a fiúknak, mint a lányoknak — nagyobb műveltségű középosztályt neveljenek, hogy az iparos, a kereskedő, a leendő háziasszony az irasolvassáson s az egyszerűen felül egyebet is tudjon.

E mellett ép ez az iskola még egy másik, nem kevésbé fontos célt is szolgál, a mennyiben missiót teljesít a mi három nyelvű nemzetiségi vidékünkön. S hogy Kőszeg városa a magyarosodás terén sokkal határozottabb, gyorsabb és maradandóbb eredményt ért el, mint más határszéli városok, akörül (az egyéb iskolák mellett) a polgári leányiskolának is vannak elvitáhatatlan jelentékeny érdemei, a mely iskola a végzett növendékei révén annak idején egész családokat, nemzedékeket tett magyarrá, s teend ezután is.

Tudjuk továbbá azt is, hogy ezen iskola végbizonnyítványait ép azért, mert befejezett egészszről tanuskodnak, felsőbb intézetekben sokkal szívesebben fogadják, mint más, hasonló rangú iskolákéit. Ezért a magasabb ambíciójú leány növendékek szülői ezután is csak polgári iskolába fogják küldeni gyermekeiket, mert ezek jövőjét illetőleg igen nyugodtak lehetnek.

És ezt az iskolát, mely annyi előtéttel, annyi ellenséggel meg tudott küzdeni, mely meg tudott birkózni a sokféle nemzetiségi elemekkel s a magyarosítás tekintetében oly szépen megfelelt a hozzáfűzött reményeknek; ezt az iskolát, mely megállotta mindig a helyt paedagogiai szempontból is, megállotta majd egy negyedszázadon keresztül: ezt meg kellene szüntetni? Meg azért, mert mostoha körülmények összetorlódása miatt (nagyon természetesen) kevés az alsó osztály látogatója?

Volt ennek az intézetnek évekkel ezelőtt egyik osztályában csak két növendéke is. Akkor senkinek sem jutott eszébe az iskola beszűntetése; pedig akkor még sem 5. — 6. elemi leányosztály, sem leánynevelőintézet nem volt.

Sok érvelhetne még felhozni ama tévhit megczafolására s eredetének kimagyarázására, és számtalan állításaim támogatására, de hisz' már az eddig előadottak a csekély jóakarattal bírót is meggyőzhették. A ki pedig ezeket elfogadni nem akarja s továbbra is egy feltétlenül életképes intézmény elnyomásán dolgozik, az ellensége az iskolának, ellensége a köznevelődésnek s ellensége ilyenformán a községünknek is. Egy beteg t a g é r t senkisé megfogja az egészséget elpusztítani; nem megölni, hanem gyógyítani kell a beteget. A fekélyt, azt kell a testből kivágni.

Tehát ne iskola-beszűntetést hozunk javaslatba, hanem inkább teljes tándijmenteséget mindennemű községi iskolai tanuló részére. Ezért minden adófizető polgár szívesen megfizeti az egy-két per-cent-többletet.

Még egyet. Annnyira hangoztatjuk azt az elvet: „Ha községünk gyárváros, kereskedelmi központ úgy sem lehet, legyen hát iskolák városa; erre egészséges vidéke és egészséges erkölcsé mintegy predesztinálja.” S ennek megvalósítását azzal kezdjük, hogy egy meglévő tanintézetet, mely magától nem akar tönkre menni, szinte erőszakkal akarjuk tönkretenni?

Aztán még csodálkozunk azon, hogy az állam tizszer is meggondolja egy más iskola felállítását? Mikor a meglévő iskolával ily kurtán-furesán bannak el Kőszegen?

Kárpi.

HIREK.

— **Lakatlan kastély.** A lékai kastélyból kiköltözött a hercegi pár s egyelőre Lovasberényben tart szállást. Ezt már a mult alkalommal is regisztráltuk, amikor még azt hittük, hogy rövid időre még visszatérnek a fiatal házaspár. Ez, mint most értesülünk, nem következik be, mert a hercegasszony, reményteljes állapotára való tekintettel, nem tehet kocsin hosszabb utat s Lovasberényben fogja bevárni a kismartoni lak teljes helyreállítását, hogy aztán egyenesen odatérjen férjével téli tartózkodásra. Miklós herceg időközben még ellátogat Lékára s megfordult ott sárdán is, de csütörtökön már ismét fiatal nejéhez, a hercegasszonyhoz sietett.

— **Felsőbb tiszti tanfolyamra ment.** Somogyi Lajos honvédtábornagy a felsőbb tiszti tanfolyam hallgatása céljából egy évi időtartamra Budapestre ment.

— **Vám- és helypénzszedés.** A vám- és helypénzt a város f. é. november hó 1-vel saját alkalmazottjaival szedeti. Vámszedőkül ki vannak rendelve: a felső vámhöz *Partly József*, az alsó vámhöz *Nagy Gyula* és a rohonci uti vámházhoz *Gnaisz Ferenc*. Az olmódi utról jövők a városi gyepmesternél fizethetik meg a vámot. A helypénz szedésével továbbra is *Stampf Károlyt* bízták meg.

— **Vasutügy.** A kirchschlagiaknak, — ha a jelek nem csalnak — sikerülni fog lakóhelyüket Aspanggal vasuti összeköttetésbe hozni. Bemesch mérnök a vasut koncesszionáriusa most azon fáradozik, hogy az Aspangkirchschlagi vonallal kapcsolatosan a kirchschlag — községi vonal is kiépüljön, csakhogy lépéseit nem igen koronázza siker. Az új irányú vonal kiépítését ugyan készségesen támogatná *Esterházy Miklós* herceg, de nem úgy az érdekelt községek, melyek nem rendelkeznek annyi pénz fölött, mint a mennyit a vállalatba bele kellene fektetniök. A vasutból tehát csak abban az esetben lenne valami, ha annak finanszírozását más módon lehetne keresztül vinni, amire — fájdalom — edeskevés a kilátás.

A fentebb említett meleg kénésfürdők használatán kívül más fürdők, mint villamos, kény-, fény- és vaslápfürdők nemkülönbön a hideg vizgyógyintézetek orvosi rendeletre adatnak s ezeknek használatánál 50%-nyi árengedmény számíttatik.

Egyes személyek, kik költségeiket maguk fizetik, tartoznak a penzióért járó napidíjat előre lefizetni.

Egylettekkel, iparvállalatokkal stb. az igazgatóság utólagosan számolhat el.

Balfi gyógyfürdőt, mely 400 éven felül volt áldása a szenvedő emberiségnek, az utóbbi időben örök áron vette meg az új tulajdonos Sopron sz. kir. várostól és ezt tetemes befektetések, a források újbóli foglalása, célszerű vízvezetékek létesítése, hidegvizgyógyintézet, vasláp és villamos fürdők felállításával a modern kor igényeinek megfelelő első rangú fürdővé emelte.

Dr. Hankó Vilmos, a vegytan tanára Budapestben és a magyar tudományos akadémia tagja, 1899. év április 17-én fejezte be a balfi fürdő forrásainak vegyelemzését.

A balfi István-forrás vize az elemzés adatai szerint a hideg meszes kénés vizek közé tartozik.

A kénhidrogén és calciumbicarbonaton kívül lényeges alkotó részei: a natriumbicarbonat és magnesi-umchlorid. Kénhidrogénben való nagy gazdagságát tekintve a kénés vizek között az első közé sorozhatjuk. — A külföldiek közül Alleverd (Franciaország) vizei azok, a melyekhez legjobban hasonlít.

A balfi János-forrás vize az elemzés bizonyossága szerint a földes ásványvizek sorába tartozik; domináló alkotó részei: a calcium- és magnesiumbicarbonat, ugyszintén a vasbicarbonat.

A balfi Mária-forrás vize a hideg meszes, kénés vizek sorába tartozik. Lényeges alkotó részei a kénhid-

— **Péterfy Sándor halála.** *Péterfy Sándor*, az az egyszerű fiúból lett hírneves tanfőnök, ki áldásos munkésénél fogva a magyar tanítószeg dédelgetett alakja, adott alkalomkor mindig szépen nyilatkozik szülőföldéről s egykori nevelőiről. A napokban is Budapesten egy előkelő paedagogusokból álló társaságban egyik földiét üdvözölvén, felköszöntőjében az édes szülőföldön töltött gyermekévek emlékeit elevenítette fel, hálás szavakkal emlékezett meg Kőszegről s az itt élő öreg tanítójáról, a jó *Bejer bácsi*-ről.

— **Állampolgári eskü.** *Müller Ede* szombathelyi építész a városunkban is általános kedvelt derék uriember e hó 19-én a megye alispánja kezébe letette az állampolgári esküt.

— **Pottartalekosok szabadságolása.** A Kőszegen állomásozó honvédszázalóhoz 28 napi fegyvergyakorlatra bevonult pottartalekosok, számszerűt 138-an, tegnap mentek szabadságra.

— **Csillaghullás rendőrségünkkel.** Mióta rendőrség létszék a városban, annyi csillag nem díszítette a kék-sárga egyenruhát, mint mostanában. A polgármester tudvalevőleg előléptette *Schiefer József* rendőrtizedest rendőrmesterré s helyébe *Schmel János* közrendőrt rendőrtizedessé. A csillagokat ezeknek mult vasárnap varrtak tel uniformisuk galléjára s az arany csillagok dolgában ezzel a régihez képest nem változott. De kellett még egy általános avanszma s ezt a rendőrkapitány eszközölte, kinevezvén sorban közrendőreit való-ságos fráterokká. No lám! eddig a helyi felségjogokat legalább látszólag egy ember gyakorolta, most már azóban nyíltan is megoszott a joggyakorlás és kilátás van rá, hogy egy másik helyi nagyság a hivatalszolgá- kat meg ezüstpertivel tünteti ki. Ezen azután most már meg sem utköznénk többé.

— **Petroleum-lámpák szaporítása.** A város, mint beszélük, legközelebb 20 új petroleum-lámpával akar a közvilágítási mizeriákon segíteni. Ez pompás intézkedés és megint csak szép haladás — hátrafelé.

— **Rossz szüret.** A szüretet még nem fejezték be hegyeinken, de eredményéről már tisztában vannak gazdaink. Mennyiség dolgában általában véve a tavaliak felét szürik csak, de egyesek úgy a mennyiség, mint a minőség dolgában meg lehetnek elégedve, mert termésük megüti, sőt felül is haladja a tavali hozamot. A fehér must literét 12 — 13, a vörösnek literét 15 — 16 krjával veszik az apróbb termelőktől.

— **Regi borestendők.** A városban őrzött ügynevezett *borjovás* könyvében följegyzett adatok szerint az idei évhez hasonló, vagyis közepszerű mennyiségű és minőségű bortermés a következő években volt: 1750., 1752 — 1754., 1756 — 1757., 1759 — 1761., 1765., 1766., 1777., 1781., 1789., 1791., 1793., 1795., 1796., 1801., 1810., 1812., 1817., 1819., 1823., 1831 — 1833., 1835., 1836., 1847., 1849 — 1851., 1853., 1854., 1859., 1860.

— **Vásár.** A vásári forgalom csökkenésére mutat a mult héttői országos vásár is. Szokatlanul kevés ember látogatott el hozzánk s még a zöldséget áruló asszonyok batyui sem foglaltak el annyi helyet, mint azelőtt. Ruha- és egyébféle vásár még csak szót sem érdemel, annyira hanyatlott az, hogy ma már helyét sem tudjuk. Még jó, hogy az állatvásár sok tekintetben pótolja a más téren tapasztalt visszaesést, mert állandóan vonzza a látogatókat.

— **A vasuti sinekre feküdt.** *Randusog János* kőszegfalvi lakos a multkor a városban jártában a kelenföldnél többet ivott s becsipett állapotában a két alsó malom között a vasuti sinekre feküdt. Ott találta meg egy csendőrjártat, mely a beszámíthatlan állapotban levő

csekély összegért orvosi gyógykezelést és gyógyulást, biztosíték van adva arra nézve, hogy a betegségyelőz-egylet vagy munkaadó által a beteg munkásnak fizetett betegpénze csakugyan a betegség gyógyítására fordíttatik.

Miután a belső gyógykezeléssel egyszersmind a kitűnő hatású kénésfürdő használata és a megfelelő nyugalom van egybekötve, úgy nyilvánvaló, hogy a gyógyulás is sokkal hamarabb fog bekövetkezni, mintha a beteg saját otthonában, gyakran a lehető legrosszabb élelmezési és lakásviszonyok között s a fürdők hatalmas gyógyhatása nélkül kezeltetnék.

Előnyben részesül ezáltal a munkaadó épp úgy, mint a munkás.

A penzióban bennfoglaltatik:

1. A lakás fehérmű használattal és kiszolgálattal.
2. Az ellátás reggelire: 4 dec. rántott leves zsem-lével; ebédre: 4 dec. húsleves, 150 gr. főtt vagy sült hús és 3 dec. főzelék; vacsorára: 150 gr. hús és 3 dec. főzelék.
3. A fürdő, meleg kénés ásványfürdő.

Gyógydíj alól a munkás penzionátus tagjai, nemkülönbön a hiteles szegénységi bizonyítvánnyal ellátott egyének tel vannak mentve.

A teljes penzió ára naponta nyáron — frt 98 kr. télen 1 frt 8 kr.

Orvosi gyógykezelés a beteg tartózkodási idejére való tekintet nélkül 3 frt.

Gyógy- és kótszerek után a munkás penzionátus tagjai a helybeli gyógyszerárban 25 percentnyi árengedményben részesülnek.

Fürdőlepedőt mindenkinek magával kell hoznia. Ellenkező esetben 5 kr. számíttatik naponta a fürdő rubáért.

rogén, a calciumsulfat és bicarbonat, a natriumchlorid ugyszintén a vasbicarbonat.

Kedvező összetétele igen előkelő helyet biztosít a balfi Mária-forrás számára a hasonló természetű ásványvizek között. A külföldiek közül leginkább a menndorfival hasonlítható össze.

A balfi vasas lap, az elemzés tanúsága szerint kitűnő anyag lap-fürdők készítéséhez.

Összetételét illetőleg már a friss lap is föllümulja a vízben oldható sóknak, szerves savaknak, vasnak nagyobb mennyiségével a legtöbb lapot.

A fürdőre elkészített érett lapnak összetétele szerint még sokkal kedvezőbb.

Összetétel dolgában legközelebb áll a Mária-báti-hoz, a melytől gyógyítóerő tekintetében sem különbözik.

Az elemzésnek fenti adataiból kitűnik, hogy a balfi gyógyfürdő kénés és vasas forrása nem különben páratlan gyógyhatású vasasláppa bámulatos gyógyuláso- kat eszközöl izom és izületi csusz (rheumatizmus) köszvényes izületi lob, idült izzadmányok, görvély és buja-kór, idült fémmérgezés, vérszegénység a légző szervek hurutjai, hgy és ivarszervek bántalmi idült bőrbeteg-ségek sérülések és különböző contbántalmaknál.

Nem ajánlható azonban a szervi szívbajban szenvedőknek valamint azoknak sem kik a tüdőgümőkör előrehalladott szakában gyakran lázas mozgalmaknak vannak kitéve, vért köpnek vagy vért hányanak; végül nem várható eredmény azoknál, a kik rosszindulatú alképletekben pl. rák, szenvednek.

F e k v é s é s k ö z l e k e d é s .

Balf (Volfs) gyógyfürdő erdős hegyektől teljesen körülvett katlanban fekszik a minék következtében sze-lektől védve van és éghajlati viszonyai a lehető leg-kedvezőbbek.

ambert fölszedte és bekísérte. A vizsgálat fogja kideríteni, hogy a sineken talált ember önkívüli állapotban, vagy öngyilkossági szándékból került-e a veszedelmes helyre.

— **Hideg van.** Az ideai október derekasan készít elő hennünket a télre. Hogy valahogyan meg ne érezzük a közeledő telet, elüljáróba naponként 1—3 tokos hideggel kedveskedik reggel napfölkeltkor a szobákat rendre fűtjük s meleg dunnával takaródzunk. Egyébként derült időnk van s a meteorologusok hosszabb, szép őszt jósolnak.

— **Anyakönyvi bejegyzések.** A községi anyakönyvi hivatalban az utóbbi időben a következő születési-, házassági- és halálozási eseteket jegyezték be:

Születés.

Okt. 6-án Randweg Nándor róm. kath. kőműves és neje Kugler Mária leánya, Janka, róm. kath.

Okt. 13-án Bauer Mihály, róm. kath. cipész és neje Tompek Mária leánya Teréz, róm. kath.

Okt. 17-én Kuntner János, róm. kath. cserepes és neje Kovács Mária, ág. hitv. evang. fia, Ferenc, róm. kath.

Okt. 18-án Deutsch Lajos izr., bőrkereskedő és neje Weiner Malvin leánya, Irén, izr.

Házasság.

Okt. 18-án Huszár Samu, ág. hitv. ev. takarékpénztári pénztáros és Huszár Vilma ágost. hitv. evang. (Roboncról).

Halálozás.

Okt. 5-én Papst János, ág. hitv. ev., fuvaros, 70 éves, aggkór.

Okt. 8-án Kovács János, özvegy, ág. hitv. ev., 86 éves, aggkór.

Okt. 13-án Brukner Sándor, róm. kath., 15 hónapos, Brukner Ferenc tégla munkás fia, görvéllykór.

Okt. 18-án Glatz Samu, nőtlen, ág. hitv. ev., 73 éves, agyszélhűdés.

— **Bérlét.** 1000 hold őszi vetéssel instanc ióval azonnal jutányosan bérbeadó. Czim kiadóhivatalban.

— **Arlejtési hirdetés.** A városi köztemetőben építendő temetőhöz az arlejtési hirdetmény ezennel kibocsátatik. A polgármesteri hivatalban betekintés végett kitett tervek szerint az összes költségek 2076 frt. 64 krra előirányozták. Mindazok, kik e munkálatot elnyerni óhajtják, felhivatnak, hogy ez iránti ajánlataikat 50 kros bélyeggel ellátva f. évi október hó 31-ig a polgármesteri hivatalhoz betérjesszék. A temető 1900. évi július hó 1-én rendeltetésének átadandó.

Köszeg, 1899. október hó 18. *Tipka Ferenc,*
polgármester.

— **Köhögés ellen.** Őszel és tavasszal egy kis vigyázatlanság mellett úgy meghül az ember, hogy szinte fáj még hallgatni is a folytonos köhécselését. Jó tehát, ha valami biztos háziszertünk van ilyenkor, melylyel a tájdalmas köhögést olcsón és biztosan megszüntethetjük. Ilyen háziszert a következő: Veszünk hat-hét darab sárgarépát, azt szépen megtisztogatjuk, megreszeljük s a levét kifacsarjuk. Aztán ugyanannyi mézet, mint a mennyi a sárga répa leve, egy serpenyőben fűteszünk a tűzre, hogy ott fololvadjon. Míhelyt a méz fölolvadt, azonnal hozzáöntjük a levet s a keveréket lassu tűzön mindaddig főzzük, míg sűrűsödni kezd, akkor aztán félretesszük. Ha ebből a beteg napjában hatszor bevesz egy-egy mogyoró nagyságu darabot, köhögése biztosan el fog mulni. (S.)

— **Ataxia.** Már e szó etimológiája is eléggé elárulja, hogy ez a borzalmas, eddig gyógyíthatatlannak

hitt betegség hogyan bánik el áldozataival. A test funkcióinak megzavarása. Minden mozgás rendje és szabályszerűsége megszűnik; a beteg olyan, mintha szélütés érné és mintha béna volna, mely bénaág különben csak látszólagos. Gyakran a szemizmokat is baj éri és a látás gyöngül. Idegtájdalom, gyomorhaj támad és bizonyos izmok egészen elhalnak. A mikor a beteg fekszik megvan izmának ereje, de ha áll, akkor mozdulatait nem tudja úgy összeegyeztetni, hogy meglegyen a kívánt hatásuk; talpát erősen odaüti a földhöz és mindenbe beleütközik. Szürkületkor egyáltalán nem tud járni. Ha szemét becsukja is, lábszárát egyívé illeszti, elvesziti egyensúlyát és előre bukik. Teljes kifejlődésekor az ataxia a legnagyobb veszedelembé dönti áldozatát. Fájdalma növekszik, a villámgyorsasággal jelentkező tájdalom mind rövidebb időközben lép föl és gyakran gyomorhajtás kíséri. Végül megbetegszik a velő is és a szerencsétlen ember a halálé. Az ataxiának ezek a szimptomái. Okvetlenül szükséges, hogy e borzalmas betegség ellen alkalmas szert használjunk, a következőben elmondjuk Leroy Konstant ur esetét. A astinesban, Sablé mellett, Franciaország, (Sarthe-Departement) az ő megmentője a Pink-pilula volt.

— **Két év óta,** írja levelében, olyan betegség gyötört, melyet egy orvos sem tudott gyógyítani, sem enyhíteni. Egy fűzet, mely a Pink-piluláról szólt, ismét reményt adott nekem, és e reményemben nem is csalódtam. Ataxia gyötört, tizenöt hónapig fektültem, nem tudtam mozogni se a kezemet se a lábamat, jobb szememmel már nem láttam és nem tudtam mozdulni. Követtem az előirt gyógyító módot és ma újra tudok dolgozni és egészséges vagyok. Ismerőseimet, a kik már egészen elszoktak attól, hogy engem járni lássanak, rendkívül meglepte a változás, melyen keresztül mentem.

— az izmok erősítésével gyógyították meg a Pink-pilulák ezt a betegséget, valamint azzal, hogy új erőt adtak a vérnek és kétséget sem szenved, hogy éppen ez a hatásuk más, kevésbé veszedelmes betegségnél is, minő például az idegesség, sárgaság, vérszegénység, tuleröltetés stb. A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszerboltban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerboltban. Budapest, Király-utca 12.

— **Kiváló szerencse.** A mlnt értesülünk, Török és Társa bankháza újlag bebizonyította vevőinek, hogy a szerencse kegyeltje, mert a legutóbbi huzásnál sok és nagy uyeremény jutott a cég vevőire, sok és nagy nyereményt fizettek ki a szerencsés nyerőknek. Két milliónál jóval többet fizetett ki ezen bankház és egy esetben, mely előttünk véletlenül ismeretes, épen jókor érkezett a nyeremény. A vidéken a Török és Társa cég egyik főnöke meglátogatott egy kis hivatalnokot, hogy értesítse egy nyereményről. A mint a hivatalnok szobájába lépett a cégfőnök kíséretével, a házi asszony épen vasalt. Férje hollétéről megkérdezte, nagy zavarába jött és kétségbeesve kérdezte: „Az urak csak nem exequálni jöttek?!” A válasz erre az volt, hogy nem vinni akarunk mi innen, hanem hoztunk valamit, azonban az asszony nem akart hitelt adni e biztató szavaknak. Csak midőn a férjét hazahívták és a házaspár előtt kijelentették, hogy egy nagy nyeremény jutott rájuk, akkor lélegzettek tel újból és a nagy öröm leirhatatlan volt. Sirva, könnyezve hálálkodtak és elmondták, hogy mára tönk szélén állottak és a jó Isten végső bajukban megsegítette őket. A m. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték minden tekintetben megbízható lévén, a ki a szerencsének kezét akar nyújtani, forduljon bizalommal az előttünk ismert és a szerencse által kiválóan kegyelt Török A. és Társa főelárusítóhoz, Budapest, Váci-körút 4. Az első osztályú sorsjegyek árai: $\frac{1}{2}$ sorsjegy 6 forint, $\frac{1}{3}$ sorsjegy 3 forint, $\frac{1}{4}$ sorsjegy 1 frt 50 kr., $\frac{1}{5}$ sorsjegy 75 kr. Sorsjegyek bevásárlásánál Török A. és Társa budapesti bankházát, Váci-körút 4.a, legmelegebben ajánljuk.

Különfélék.

* **Posta-automobil.** Mongeaut, a francia posta és táviró-ügylek államtitkára. Párisban újabb reformot léptet életbe a következő hónapban. Ezentul a levélszekrényekbe dobott leveleket petroleum motorokkal fogják összeszedni. Az automobilek gyorsasága lehetővé teszi majd az egyes kiszedések idejének későbbre halasztását, aminek már előre örül Párisban mindenki.

* **Gould Helén kertjei.** Gould Helén kisasszony, New-york legkedveltebb és legszerényebb milliomosa ezidőszerint diszkertjeinek nagyobbításával foglalkozik. A lyndhursti kastély urnöje szenvedelmes virágkedvelő és legnagyobb büszkesége az a ritka szépségű orchideacsoport, amely kastélya egyik üvegházában pompázik. Azt mondják, hogy Gould kisasszony sem időt, sem fáradságot, sem pénzt nem kímél, amikor szegényeiről vagy virágjairól van szó. Toilettyjére ellenben olyan keveset költ, hogy milliomos ismerősei gyakran röstelik, hogy vele a nyilvánosság előtt érintkezniök kell. Ez a női különöz most egyebet sem tesz, mint a Lyndhurstban folyó munkálatokra felügyel. A birtok közvetlenül a Hudson mellett terül el. A kastélyszerű lakóház szürke és kék márványból épült, igen egyszerű és inkább egy klastrom, mint egy milliomos pa-

lotjának beuomását teszi. Gould Helén apjána k halála óta mit sem változtatott a kastélyban. A régi butorok és festmények ugyanazt a helyet foglalják el és a gazdaságot a meghalt vasutkirály régi cselédjei vezetik. A kastélyban negyvenhat szoba van, több három-öt szobás lakosztályra osztva. A butorzat mindenütt egyszerű. Gould kisasszony budoirja és hálószobája márványfalával, boltozataival és nehéz butorzatával sehogysen hasonlítanak a lánys lakosztályhoz. A kastélyhoz egy négyszög mértől termékeny szántó tartozik. A házat hársyöm pázait és pompás virágágyak veszik körül. Lyndhurst legérdekesebb látványja az az óriási méretű üvegház, valóságos kristálypalota, amelynek felépítése százezer dollárba került. Ebben az üvegházban ötezer legkülönbözőbb fajú virágot, megbecsülhetetlen értékű pálmákat és a legtrikább orchideákat őriznek.

* **Menelik es a dohány.** A párisi dohány-mértékletességi egyesület üdvözlő levelet intézett Menelik császárhoz, mert a császár megtiltotta alattvalóinak a dohányzást. A levél hosszasan tárgyalja a dohány élvezetének ártalmasságát és dicséri Menelik császár bölcsességét, hogy belátván, nem engedi országának lakóit ezzel a veszedelmes növénynyel megmérgezni.

Közzgazdaság.

) **Visszapillantás az elmúlt aratás eredményeire.** Az aratási eredményekben nagyobb szélsőségeket aligha mutatott fel aratás az ideinél. Mig egyik gazdatársunk legvérmesebb reményeinél is 30—40%-al ért el nagyobb eredményt, addig a másik csak ocsút és gazt aratott. Egyes vidékeken soha sem látott nagy terméseket, 16—18 m.m. buzát is arattak holdanként, a másikon ellenben csak 4—5 m.m. szorult, gazos szemet. S mind e körülmények közvetlen oka a búzának megdőlése és a rozsdá volt, a mely bajok egy és ugyanazon vidéken is a legkülönbözőbb mértékben mutatkoztak. Valóban gondolkozóba kell esnünk, hogy miért nem tett a megdőlés s a rozsdá ebben a határban és miért tett oly óriási károkat a szomszéd határban, holott mindkét határ földje egyforma mennyiségű esőt kapott s egyforma éghajli viszonyoknak volt kitéve. De egy és ugyanazon határban — sőt ugyanazon birtoktest különböző pontjain is más — és pedig szembeötlően más volt a termés. Nézetem szerint e körülmények oka egyedül a talaj humusz mennyisége által befolyásoltatott; mennél humuszdúsabb és foszforzegényebb volt valamely talaj, annál inkább megdült rajta a túl buja buza és ellenkezőleg. Köztudomású dolog, hogy a bánátnak kövér, aránytalanul sok humuszt és aránylag kevés foszfort tartalmazó földjei adták a legtöbb ocsút. Gyenge termés volt a dunántul is, mert ezek a földek is kővérek a folytonos intenzív művelés és hó istállótrágyázás miatt. Ellenben az ország északibb részeiben, a kevésbé humuszdús, s így legalább aránylag foszforosavban s egyéb ásványi alkotó részekben gazdagabb talajok bántalmos terméseket szolgáltatottak. Itt is azonban a hegyi talajok, nem pedig a völgyek adták a jobb terméseket, mert utóbbi helyeken a hegyekből leomlott iszapolt talajban a megdőlés és rozsdá inkább károsította a buzát. De hogy a talajnak ásványi alkotó részébeni gazdagsága milyen mértékben gátolta a megdölést és a rozsdá elterjedését, azt leginkább bizonyítják az elmúlt évbeni műtrágyázási kísérletek. Néhány gazdatársam volt szives adatait rendelkezésemre bocsájtani, melyeket — mert nagyon tanulságosak — itt közlök. Egy marosmenti birtokos ismerősöm tavaly ősszel 48kat hold buzavetés alá 100 m.m. szuperfoszfátot szórattott ki. Learatott pedig 768 m.m. buzát, vagyis 16 m.m. kat holdanként. A szomszédos, de nem műtrágyázott területen buzája megdült, megrozsdásodott s aratott 5 $\frac{1}{2}$ m.m. szorult szemet, ocsút. Az előbbi táblán a kellő mennyiségű humusz és kövér időjárás mellett elegendő mennyiségű foszfor is állott a buza rendelkezésére, az erőteljesen fejlődött s így ellentállott a megdülésnek és rozsdának, ellenben a második esetben a dús humusztartalom buja fejlődésnek iuditotta ugyan a buzát, de a talajnak aránylag kevés foszforosavtartalma miatt a szár gyenge maradt, nem bírta el a nehezülő kalászt, megdült, a rozsdá elhatalmasodott rajta, a szem megszorult. Egy másik ismerősöm a szuperfoszfátot területéről aratott 14 m.m. első osztályú buzát, a nem szuperfoszfátottról 8 m.m. másodrendűt. De számtalan kísérletet lehetne itt felsorolni, a melyek mind azt bizonyítják, hogy a talajnak ásványi alkotórészeiben gazdagsága nagymértékben akadályozza a buza megdölését. Az elmondottakból az következik tehát, hogy a nagyon buja föld is csak úgy adhat nagy terméseket, ha ásványi alkotó részében, nevezetesen foszforosavban is gazdag, ellenkezőleg a túl buja, de erőtlen vetés megdül, rozsdá lepi meg s szorult szemű kis termést fog adni.

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként — japáni, kínai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privat-fogyasztóknak postabér és vámmentesen valamint hazhoz szállítva — mintákat pedig postafordulával küldenek.

Henneberg G. selyemgyárak (ca. 11 k. útv. szállító) Zürichben.

Magyar levelezés. Svájcba kétézeres levélbélyeg ragasztandó.

Piaczi árak.

Buza	100 kilo	8.20 krtól	9.80 kr.-ig.
Rozs	"	6.80	8.60
Arpa	"	6.70	8.80
Kukoricza	"	5.30	5.60
Zab	"	6.60	6.90

Vasuti menetrend.

Állomások.	II. III. oszt. kocsikkal.			
Középeurópai idő.	reggel	d. e.*	d. e.	d. u.
Közeg ind.	4 ³⁵	8 ⁰⁵	11 ⁵¹	5 ⁵⁰
Lukácsbáza (m. h.)	5 ⁰⁸	8 ¹⁹	12 ⁰⁴	6 ¹³
Német-Genes (m. h.)	5 ²⁴	8 ³⁵	12 ²⁰	6 ²⁹
Szombathely érk.	5 ³⁹	8 ⁵⁰	12 ³⁴	6 ³⁵
Szombathely ind.	6 ⁴⁵	11 ⁰⁰	3 ¹⁵	7 ⁰⁵
Német-Genes (m. h.)	7 ⁰¹	11 ¹⁵	3 ¹	7 ²¹
Lukácsbáza (m. h.)	7 ¹⁸	11 ³¹	3 ¹⁸	7 ²⁸
Közeg érk.	7 ³¹	11 ⁴³	4 ⁰¹	7 ⁵¹

* Csak kedden és pénteken közlekedik.

Magyar királyi államvasutak.

Budapestre.								
Szombathely	éjjel	2.50	reggel	9.08	d. u.	12.40	este	11.—
Vép	"	3.06	"	"	"	"	"	11.14
Sárvár	"	3.86	"	9.33	"	1.16	"	11.11
Kis-Czell	reggel	4.30	"	10.01	"	2.21	"	12.2
Győr	d. e.	11.08	"	11.28	"	4.58	"	3.—
Bpestre érk.	d. u.	1.45	d. u.	2.05	este	9.20	"	7.38

Budapestől.								
Budapest	reggel	8.50	d. u.	1.45	d. u.	2.20	este	9.55
Győr	"	11.47	"	4.41	"	5.30	"	2.34
Kis-Czell	"	1.54	este	6.02	este	8.49	"	4.34
O.-Asszonyfa	"	"	"	"	"	"	"	—5
Sárvár	"	2.25	"	6.25	"	9.34	"	5.00
Vép	"	2.51	"	"	"	10.07	reggel	5.33
Szombath. é.	"	3.04	"	6.52	"	10.23	"	5.42

Szombathelyről Grác felé indul:						
Szombathely	reggel	6.06	d. u.	3.18	éjjel	7.—
Kis-Unyom	"	6.19	"	3.29	"	—
Egyházas-Rádocz	"	6.33	"	3.42	"	—
Körmend	"	6.48	"	3.56	"	7.25
Csákány	"	7.03	"	4.09	"	—
Gátót	"	7.12	"	4.18	"	7.40
Szt-Gotthárd	"	7.32	"	4.36	"	7.54
Gyauafalva	"	7.53	"	4.53	"	8.08
Grácba érk.	d. e.	10.35	este	7.35	"	9.54

Grác felől Szombathelyre érkezik:						
Grác	reggel	5.42	reggel	8.10	este	6.13
Gyauafalva	"	7.53	"	10.54	"	8.59
Szt-Gotthárd	"	8.04	"	11.09	"	9.17
Gátót	"	8.16	"	11.26	"	9.35
Csákány	"	—	"	11.36	"	9.42
Körmend	"	8.33	"	11.50	"	9.50
Egyházas-Rádocz	"	—	"	12.04	"	10.19
Kis-Unyom	"	—	"	12.18	"	10.21
Szombathelyre érk.	"	9.01	"	12.31	"	10.46

Haszonbéri hirdetés.

Felméltóságú Herceg Esterházy Miklós Ur községi és lékai hitbizományi uradalma-hoz tartozó, alant felsorolt fekvőségek folyó évi november hó 5-én délelőtt 10 órakor fognak nyilvános szóbeli árverés útján, 1900 évi január hó 1-től kezdődőleg 3, esetleg 6 évre, **Lékán a tisztartóság irodájában** haszonbérbe adni:

1-ször. **O ö r f ö l** községben (Sopron m.) fekvő lisztörő malom tartozékaival és 2 1047/1600 hold földdel.

2-ször. **R ö t - R e n d e k** községben (Vas megye) fekvő lisztörő malom tartozékaival és 4 526/1600 hold földdel.

3-ször. **K ö s z e g** szab. kir. város határában fekvő 4 1222/1600 hold kiterjedésű u. n. „Kogl kert” 284 drb. gyümölcsfával.

A haszonbéri feltételek naponként alulírt tisztartóság irodájában betekintheők.

L é k a, 1899. évi október hó 14-én.

Herceg Esterházy
lekai kerületi tisztartósága.

Minden köhögő betegnek

a **Kaiser-féle**

MELL-CZUKORKA

a legmelegebben ajánlható.

2480 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány erősítik meg a biztos hatást köhögés, rekedtség és nyálkásodásnál.

Egy csomag ára 10 és 20 kr.

Biztos eredményt nyújtanak az általánosan jónak talált Kaiser-féle

peffermüncz-czukorkák

étvágytalanságnál és gyomor bajknál.

Egy csomag ára 20 kr.

Kapható K ö s z e g e n :
Jánosa Gyulánál.

4 arany, 18 ezüst-érem. 30 tiszteletli és elismerő-okirat.

Kwizda
restituciózódia.
Ca. és kir. szab.

mosóvíz lovak számára

Egy üveg ára 1 frt 40 kr.
34 év óta az udvari, nagyobb katonai és magánállókban használják erősítőül a nagyobb utazások előtt és az erők helyrehozásul nagyobb utazások után, továbbá daganatoknál és lábmerevségeknél.

Csak a felelődjegyes a valódi. Kapható minden gyógyszerárban

Főraktár:
Kwizda Ferenc János
ca. és kir. osztr. magy. és kir. román udvari szállítmónál

kerületi gyógyszerár: KORNEUBURG (B.-c. mellett.)

Hirdetés.

Felméltóságú **Dr. Herceg Esterházy Miklós** Ur községi hitbizományi uradalma-hoz tartozó, **Német-Genes** községben (6 kilométer Szombathelytől) fekvő, a Gyönyös folyón álló 3 alulesapó kerekű

lisztörő malom

tartozékaival és 3 kat. hold 460 □ öl kiterjedésű épületes belső kert, szántóföld és rét-tel, 1099. évi november hó 12-én d. e. 10 órakor **Lékán** (vasutállomás Közeg) alulírt tisztartóság irodájában, hol az árverési feltételek és az adásvevői szerződés pontozatai bármikor betekintheők, önkéntes nyilvános szóbeli árverésen örök áron el fog adni.

Herceg Esterházy lekai kerületi tisztartósága.

Legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény **JEGYZEKE.**

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona
A nyaralások részletes beosztása a következők:

Korona	Mennyiség
600000	1 jutalom
400000	1 nyer. á.
200000	1 . . .
100000	2 . . .
80000	1 . . .
70000	1 . . .
60000	2 . . .
40000	1 . . .
30000	5 . . .
25000	1 . . .
20000	7 . . .
15000	3 . . .
10000	31 . . .
5000	67 . . .
3000	3 . . .
2000	432 . . .
1000	763 . . .
500	1238 . . .
300	90 . . .
200	81700 . . .
100	15650 á 170, 130, 100, 80, 40
50.000	nyer. és jut. összegben 13.160,000

Az ötödik nagy m. kir. osztályosajáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 újból **50,000** nyeremény sorsjegyre

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyeresi esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160.000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész	I. o. eredeti sorsjegyet	6.—
" fel	"	3.—
" negyed	"	1.50
" nyolczad	"	—75

küldünk szét utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése ellenében

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul allanak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb, legkésőbb azonban

f. é. október 29-ig

hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa

a m. kir. szab. osztályosajáték főelárnsítói
Budapest,
V. Váci-körút 4a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk ki tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt két millió koronánál többet.

Rendelőivel levélben **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** uraknak Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztályosajáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget frt (postautalvánnyal küldöm.) A nem tetsző törlendő.

Fontos cím.